

OLAF JOHANNESSEN – Lauritzen-prisen 2010

Netop her på dette sted, og netop nu hvor du faktisk er kommet tilbage, kan man vist godt tillade sig at sige det højt: At der er et før og efter Det Kongelige Teater i Olaf Johannessens karriere - og at det især er for det "efter", at han i dag får Lauritzen-prisen 2010.

For det var først, da Olaf Johannesen stoppede på Nationalscenen, at han virkelig foldede det - viste det sig - enorme potentiale, han har som skuespiller ud. De første forestillinger efter afskeden med Det Kongelige fik nærmest en til at glippe med øjnene og måbe lidt. Undskyld men var han? Han lignede godt nok Olaf Johannessen af udseende, men... det virkede som om, det var en helt anden skuespiller. En for hvem intet var umuligt, intet skulle være uprøvet.

Og det har det så også vist sig ikke at være - heldigvis. Fra den første tid på Det Kgl. Teater kendte vi mest Olaf Johannessen fra meget teatraliske, ofte nationalromantiske roller, og vupti: Her var pludselig det modsatte: En hypermoderne skuespiller, der stadig beherskede det klassiske, men også det fysiske teater, det absurde, det abstrakt-moderne drama, og senest har det vist sig, at evnerne i helt overlegen stil også gælder den elegante komedie.

Det er en blanding af det sidste og det abstrakte, vi ser Olaf Johannessen i lige nu og lige præcis her, på denne scene, i Astrid Saalbachs "Rødt og grønt". Anmelderne entydigt elskede ham som den kyniske udsendte leder af et bistandsprojekt. Hvad kan de fattige dog rage ham, når han nu har slået sin kæbe, og blodtabet helt sikkert truer med at tage livet af ham, og hvad værre er: han kan ikke spille tennis i en længere periode, og på grund af den dårlige ånde er det også så som så med at flirte igennem med den unge, naive praktikant. Hvor meget ulykke kan man lige blive ramt af?

Det er så elegant, så sviende og dekadent, så ondt og dragende, at man bare sidder og venter på, hvornår han kommer tilbage på scenen. For så sker der virkelig noget!

At han behersker den elegante komedie, var alle der så Noel Cowards "Privatliv" på Grønnegårds Teatret for to somre siden ikke i tvivl om. Her var Olaf Johannessen en Elyot, der var præcis så helt utroligt ligeglad og ophøjet, som han havde råd til at være i sin silkekimono og skræddersyede jaket, og som rollen kræver. Tiltrækkende, flirtende, helt afgjort en mand, der da gerne måtte byde en på en cocktail.

Men igen: Ikke en rolle, ret mange havde troet, Olaf Johannessen ville være så fremragende, for 10 år siden. Det var ikke i den retning, det pegede.

I retning af teater har det på sin vis altid peget. For Olaf Johannessen er født ind i kunstarten med instruktør og teaterdirektør Eyon Johannessen som far og skuespiller Tove Jacobsen som mor, og en søster, Annika, der også var på Det Kongelige Teater i flere år. Han var ikke mere end 19, da han startede på elevskolen, og efter uddannelsen startede karrieren på Odense Teater, gik videre til Aarhus Teater, inden det dengang naturlige skridt ind på Det Kongelige Teater, hvor Olaf Johannessen var indtil 2004, og hvor han også nåede det, han i et interview har kaldt sin karrieres lavpunkt. "Åh nej" tænkte han på scenen, og hans følelse af at være virkelig dårlig smittede åbenbart tydeligt af på publikum. For de gik i stor stil i pausen. Han havde mistet troen på de roller, han spillede - og mange af dem var altså heller ikke ret

interessante! Men det gode ved lavpunkter - i hvert fald dem man bagefter tør fortælle om i interviews - er jo, at de medfører en forandring. Ellers går man under. Og dem hører Olaf Johannessen ikke til. Det kunne man indirekte læse i avisen fem år senere, da Berlingskes teaterredaktør Jakob Steen Olsen i en sæsonopsummering skrev, at: "Intense Olaf Johannessen er et eksempel på en skuespiller, der er sat fri og gør noget, der ikke er hverdagskost i dansk teater: Han vokser fra rolle til rolle."

Og sådan har det vitterligt også følt. Især med de moderne, svære roller på de små scener i København som Café Teatret og Plan B. Mænd der har været kølige, intellektuelle, fascinerende, farlige og især og allervigtigst enormt interessante. Man gider dem altid, uanset hvem de er. For de har noget over sig, noget spændende, undersøgelsesværdigt, der hele tiden giver en lyst til at vide mere. Men ikke alt. For guds skyld ikke alt. For hvis der er noget, man altid har på fornemmelsen med de mænd, så er det, at inderst inde - der gemmer der sig noget, som man nok helst ikke skal åbne for. Noget meget mørkt, som det kan være livsfarligt at trænge ind til.

Man ved, man skal være på vagt, og alligevel falder man: For denne mand kender sine virkemidler. Han kan virke så reel, så bundhæderlig, at man tiltror ham hele verdens frelse, og han kan være den farligste, mest sexede forfører. En stærk tilstedeværelse ikke mindst takket være hans meget fysiske spil, hans stærke kropslige bevidsthed - som kom til fuld og fuldstændig præcis udfoldelse i Katrine Wledemanns "Et drømmespil" på Betty Nansen, hvor det er svært nogensinde at glemme billedet af Olaf Johannessens både tiltrækkende og desillusionerende advokat siddende med benene nærmest lodret op i luften på et bord, der var helt skråt og en stol, der nærmest lå ned. Eller i denne sæson i de mange små, men hele tiden intenst tilstedeværende roller som bødler og mænd i "Richard den III". At lave så lidt på en scene og alligevel kunne få opmærksomhed kræver en utrolig stærk og disciplineret skuespiller.

Lauritzen-prisen gives nok for en præstation i både teater, film og tv. Og jeg vil gerne her røbe, at første gang jeg ligesom fik øjnene op for, at Olaf Johannessen vist var andet end en mærkelig fortidig skuespiller i gamle ridderdramaer på Det Kongelige Duarder, rent faktisk var med hans lille, men vigtige rolle i Morten Korch serien "Ved Stillebækken", hvor han spillede ung, reel bonde, der blev gift og langsomt forelsket i Annette Støvelbæk.

Alligevel kan jeg ikke lade være med, på vegne af en kunstner der indimellem kan føle sig udkonkurreret af de smarte unge i klassen: film og tv, at takke dig for, at du er så meget teatrets mand. Vist er det da blevet til roller på film og tv, for eksempel en mindre rolle som journalist i Christoffer Broes "Alting blir godt igen", men Olaf Johannessen er i høj grad teatrets mand. Med en diktion, der ville kunne få selv en Poul Reumert til at fatte håb for ungdommen, og en hemmelighed som få, er hverdagsrealismen ikke lige det, der passer bedst til Olaf Johannessen. Og tak for det!

Motiveret af Rikke Rottensten